

Omzien naar elkaar

JAARVERSLAG 2022

Adviesraad Sociaal Domein
Gulpen-Wittern

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	1
OPDRACHT EN WERKWIJZE	2
VERGADERINGEN 2022	3
ACTIVITEITEN 2022.....	4
TERUGBLIK 2022	5
VOORNEMENS 2023	7
FINANCIEEL OVERZICHT.....	8
SLOTWOORD	9
BIJLAGE FINANCIEEL OVERZICHT	10

Inleiding

Bij de jaarwisseling van 2021-2022 keken we hoopvol vooruit, ondanks de harde lockdown waar de overheid in december 2021 toe moest besluiten, naar aanleiding van de zich snel verspreidende omikronvariant. In januari 2022 werden de eerste versoepelingen doorgevoerd. Het zou echter tot april duren voordat alle maatregelen tot nader order opgeschort zouden worden.

In februari werd het Europese continent geconfronteerd met een tot dan toe voor onmogelijk gehouden ontwikkeling. Op 21 februari 2022 verklaarde Poetin dat Rusland de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loehansk zou erkennen, inclusief hun claims op het gehele grondgebied van respectievelijk de Oekraïense oblasten Donetsk en Loehansk. Op 24 februari 2022 volgde een grootschalige Russische invasie van Oekraïne. Inmiddels weten we, na een jaar oorlog, welke onvoorstelbare gevolgen dit conflict heeft. De impact is enorm. Het menselijke leed is niet te overzien. Vele Oekraïners, voornamelijk vrouwen, kinderen en mobiele senioren ontvluchten hun moederland en zoeken elders een veilig heenkomen. Eind 2022 biedt Nederland inmiddels onderdak aan ruim 95.000 vluchtelingen uit Oekraïne. In de gemeente Gulpen-Wittem zijn 69 personen opgenomen.

Naast de directe gevolgen voor de Oekraïners, zijn er ook sociaal economische en sociaal maatschappelijke gevolgen voor de Nederlanders. Onzekerheid, angst, verdriet, verlies, hoge productie en arbeidskosten brengen steeds meer inwoners in de problemen. Het aantal inwoners waarvan de bestaanszekerheid in het geding is, neemt schrikbarend toe. De kwetsbaarheden van onze samenleving worden blootgelegd en komen bovenop ontwikkelingen die al gaande waren. Gebrek aan leraren, zorgpersoneel en woningen. De hoge gasprijs, de tweedeling, afnemend vertrouwen in politiek en overheid. De opdrachten die voor ons liggen stellen solidariteit en veerkracht in de samenleving

op de proef. Toch ligt daar de sleutel voor een nieuwe maatschappelijke verbondenheid. Solidariteit, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Leden Adviesraad Sociaal Domein
Gulpen-Wittem

In dit jaarverslag legt de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem verantwoording af over haar bezigheden in het jaar 2022.

KORTE TERUGBLIK

Kunnen meepraten en meebeslissen over beleid was altijd al belangrijk voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Met de decentralisatie en transformatie van het sociaal domein vanaf 2015 is de rol en medezeggenschap over lokale beleidsontwikkelingen en uitvoering gegroeid.

In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015¹, de Participatiewet 2015² en afgeleid daarvan de Jeugdwet 2015³ staat dat de gemeente ervoor moet zorgen dat inwoners worden betrokken bij de uitvoering van deze wetten. Daarvoor is eerst de Wmo-raad tot stand gekomen en later de Adviesraad Sociaal Domein.

In 2009 is de Wmo-raad geïnstalleerd door het college. De Wmo-raad heeft alleen over Wmo-vraagstukken geadviseerd naar het college en de gemeenteraad. Door de veranderingen van de Wmo, de Jeugdhulp

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zorg-en-ondersteuning-thuis/wmo-2015>

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/participatiewet>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/jeugdhulp-bij-gemeenten>

en Werk en Inkomen in 2015 is de rol van de Wmo-raad veranderd.

De medezeggenschap en inspraak is niet meer gericht op één domein, maar betreft drie met elkaar verbonden domeinen t.w. maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en jeugdhulp, waaronder onderwijs. Dit maakt een eenduidige, integrale en inclusieve advisering gewenst.

De Wmo-raad heeft in 2016 het initiatief genomen om zich om te vormen tot een Adviesraad Sociaal Domein, waarin de verschillende doelgroepen op de terreinen jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie worden vertegenwoordigd. Dit resulteerde in de Regeling Adviesraad Sociaal Domein gemeente Gulpen-Wittem, die door burgemeester en wethouders van Gulpen-Wittem op 22 augustus 2017 is vastgesteld.

“Doel van deze regeling is te komen tot een onafhankelijke vertegenwoordiging van inwoners die op een gestructureerde manier betrokken worden bij de beleidsontwikkeling, beleidsimplementatie, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie aangaande het sociale domein, om zo bij te dragen aan de totstandkoming of verbetering van dit beleid.” (Zie regeling 2017)

In de loop van 2018 is de laatste stap in voornoemde transformatie gerealiseerd en geeft de Adviesraad Sociaal Domein regelmatig gevraagd en ongevraagd advies aan het College van B&W over de ontwikkeling en uitvoering van beleid in het sociaal domein.

Op basis van de ervaringen in 2019 en in de eerste kwartalen van 2020 is aan de domeinen waarover de Adviesraad adviseert het domein onderwijs toegevoegd. De verschillende aandachtsgebieden waarover de Adviesraad adviseert betreffen dus alle zaken die van invloed zijn op het welbevinden van de inwoners in onze gemeentelijke samenleving.

Opdracht en werkwijze

Taken van de Adviesraad

Het doel van de adviesraad is (volgens de Regeling 22 aug. 2017) het college te adviseren aangaande het gehele sociale domein van de gemeente Gulpen-Wittem. Met deze adviezen wil de adviesraad bereiken dat iedere burger naar vermogen kan deelnemen aan de samenleving. Zij doet dat uit het oogpunt van mensen die door persoonlijke omstandigheden (extra) ondersteuning nodig hebben én vanuit het besef dat Gulpen-Wittem een sociale gemeente wil zijn voor al haar inwoners. De leden van de Adviesraad zijn zeer betrokken bij de verschillende doelgroepen op de terreinen jeugdhulp, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie. Zij leveren op persoonlijke titel inbreng voor de advisering aan het college vanuit hun eigen specifieke achtergrond en met het oog op de speciale belangen van de inwoners.

De Adviesraad heeft tot algemene taak om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het gemeentebestuur over beleid op het terrein van de WMO, Participatiewet en Jeugdwet, met als toegevoegd domein onderwijs. De Adviesraad richt zich voornamelijk op (inter)gemeentelijk beleid en in het bijzonder op de voorbereiding van besluitvorming door het college van Burgemeester & Wethouders. De Adviesraad signaleert en adviseert over lopende ontwikkelingen van de gemeentelijke beleidstaken en/of uitvoering.

De Adviesraad heeft géén controlerende functie. De Adviesraad heeft ook niet de taak of functie van een cliëntenraad, en adviseert niet over individuele belangen. De Adviesraad staat met het oog op de algemene beleidsadvisering wel open voor signalen van of over individuele gevallen, om deze te vertalen van informatie of signalen naar algemene beleidsadvisering. De Adviesraad adviseert op basis van wat er speelt binnen het terrein van het sociale domein in de lokale samenleving. Ook algemene inzichten en ervaringen op dat gebied van leden van de Adviesraad zelf kan leiden tot ongevraagd advies aan het college. De Adviesraad kan daarvoor

adviezen en informatie inwinnen van andere (advies)raden, organisaties en/of personen, die gericht of gelieerd zijn op/aan betrokken terreinen binnen het sociale domein.

Samenstelling van de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem in 2022

Wiel Botterweck (voorzitter), Marina Theeuwen (secretaris a.i.), Guil Lemmerlijn (financiën, 2e secretaris a.i.), Bart Kievit, Agnes Jacobs, Cécile Joiris, ds. Harrie de Reus, Nico Didden, Maria Schlenter, Michel Vanderheijden, Lyan Ploumen en Walid Rashidi

Vergaderingen en overige activiteiten 2022

Vergaderingen Adviesraad Sociaal Domein

22 februari 2022 Inspiratiedag. Centraal thema: Samenstelling sociale agenda ASD voor eigen gemeente Gulpen-Wittem. Naar aanleiding daarvan samenstelling van de verschillende werk-, cq. expertgroepen.

17 maart 2022 Presentatie Open brief ASD aan Burgemeester Ramaekers. Op deze dag overhandigde een afvaardiging van de ASD een Open brief aan de voorzitter van de gemeenteraad met het verzoek deze brief toe te voegen aan het overdrachtdossier voor de nieuw gekozen volksvertegenwoordigers in de gemeente Gulpen-Wittem. De inhoud van de brief is terug te vinden op www.asdgulpenwittem.nl

25 maart 2022 Online deelname Participatielezing Movisie 2022 door Tim 'S Jongers.

29 maart 2022 Themabijeenkomst: Rol van de Adviesraad Sociaal Domein in deze tijd.

19 mei 2022
Reguliere ASD vergadering⁴.

⁴ Reguliere ASD vergadering betreft de bijeenkomsten waarbij alle leden van de ASD aanwezig zijn en waarbij

indien gewenst of noodzakelijk de gemeente vertegenwoordigd is.

14 juli 2022 Kennismaking met wethouder Frans Derksen. Als aftrap van de samenwerking met een nieuwe portefeuillehouder Sociaal Domein werd door de ASD een werklunch georganiseerd. Genodigden waren wethouder Derksen en de beleidsmedewerkers van team Samenleving van de gemeente, met als doel om in informele sfeer van gedachten te wisselen over hetgeen ons verbindt in het (advies)werk in het sociale domein.

30 juni 2022
Reguliere ASD vergadering.

22 september 2022
Reguliere ASD vergadering

22 september 2022 Deelname Lokale Conferentie Armoede

3 november 2022
Reguliere ASD vergadering

8 december 2022 Jaarafsluiting.
In gesprek met wethouder Frans Derksen en beleidsmedewerker Steven van der Heijden.

Activiteiten 2022

Lijst van ASD-activiteiten

Deelname aan: Verschillende online bijeenkomsten en webinars rond Armoede, Schuldhulpverlening, Arbeidsparticipatie, Inburgering, Burgerparticipatie en Jeugdhulp

Regulier bilateraal overleg DB met wethouder sociaal domein en teamleider Team Samenleving

Reguliere ASD-vergaderingen

Raadsconferenties Armoede

Actieve inbreng Sprekersplein Raadscommissie Bestuur, Sociaal, Maatschappelijk

Ad hoc werk/beleidsgroepen rond de thema's: Armoede en Schuldhulpverlening; Maatschappelijke ondersteuning; Inclusiviteit en gehandicaptenparkeerplaatsen; Overlegstructuur ASD en gemeente; Juridische status ASD.

Gevraagd advies uitgebracht t.a.v. Beleidsplan Zicht op thuis 2021-2024

Gevraagd advies uitgebracht t.a.v. Beleidsplan Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid Gemeente Gulpen-Wittern 2022-2026

Gevraagd advies uitgebracht t.a.v. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022-2025

Publicatie van ASD-Nieuwsbrieven

Participatie in Regionaal Voorzittersoverleg Maastricht-Heuvelland

Participatie in Regionaal Voorzittersoverleg Zuid-Limburg

Participatie in ASD Expertgroep Jeugd Zuid-Limburg

Participatie in ASD Initiatiefgroep 'Intentieverklaring Samenwerkende Adviesraden Sociaal Domein Zuid-Limburg'

Deelname info-bijeenkomst Burgerkracht in zake de nieuwe Wet Inburgering

Bezoek aan Raadsvergaderingen, als geïnteresseerde toehoorders, zowel fysiek als 'online'.

Terugblik 2022

2022 was opnieuw een enorm roerig jaar. Waar het einde van de coronapandemie in zicht kwam, brak de oorlog in Oekraïne uit. Het was hartverwarmend om te zien hoeveel mensen in actie kwamen om vluchtelingen uit Oekraïne te helpen. Maar ook andere crises hielden aan, en niet alleen in het buitenland: de kranten stonden bol van berichten over de schrijnende situatie in aanmeldcentrum Ter Apel en het gebrek aan opvangplekken voor vluchtelingen en asielzoekers. Tegelijkertijd werden de naijleffecten van de aflopende Coronapandemie steeds duidelijker zichtbaar. Met de afbouw van de tijdelijke financiële ondersteuning van de overheid kwamen steeds meer MKB-bedrijven in de problemen. Met als gevolg schrijnende sociaal maatschappelijke situaties waarbij de bestaanszekerheid van werkgevers en werknemers op de tocht kwam te staan. De tweedeling tussen hooplozen en hoopvollen in onze samenleving nam toe. De economische ontwikkelingen, met name de oplopende consumentenprijzen door inflatie, stijgende energieprijzen en toenemende kosten voor dagelijkse boodschappen zorgden bij veel gezinnen en alleenstaanden voor grote kopzorgen. De toenemende onzekerheid in de primaire bestaansvoorwaarden als woning, inkomen en zorg is zéér zwaar. Inmiddels weten we dat als deze situatie (te) lang aanhoudt er vormen van toxische stress ontstaan die fysiek en mentaal een letterlijk vernietigend effect hebben. Deze ontwikkelingen waren voor de Adviesraad reden om via hun netwerken het welbevinden van kwetsbare inwoners, jong

en oud, en gezinnen extra nauwlettend in de gaten te houden.

Interne ontwikkelingen

De Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittern heeft zich naar vermogen verder ontwikkeld. De opbrengst van de interne inspiratiebijeenkomst op 22 februari 2022 leverde prima aanknopingspunten op waarmee verdere professionalisering van de ASD ter hand genomen is.

Het is goed om in dat verband nogmaals de verschillende aandachtsgebieden de revue te laten passeren.

Samenwerking

Intern ASD: De collegiale samenwerking binnen de ASD is van prima kwaliteit. Deelnemers werken op een open en toegankelijke wijze met elkaar samen, vanuit een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ondanks dat is er nog winst te boeken wat betreft de verschillend te bezigen vergadertechnieken al naar gelang het geagendeerde onderwerp dat vraagt.

ASD en gemeente: In 2022 is in het tweede kwartaal een nieuw college gevormd naar aanleiding van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022. Om de samenwerking met de ASD en de portefeuillehouder en beleidsmedewerkers in lijn met de voornemens die in 2021 naar elkaar toe uitgesproken zijn te bekrachtigen, organiseerde de ASD op 14 juli 2022 voor voornoemde betrokkenen een informele werklunch. Het werd een inspirerende bijeenkomst die perspectief bood voor een constructieve samenwerking. Gaandeweg het verloop van 2022 bleek dat de aannames die op basis van de werklunch bij de ASD postgevat hadden niet correspondeerden met de ambtelijke werkwijze. In de beleving van de ASD slibden de communicatielijnen naar de verschillende beleidsmedewerkers dicht. En hierin leek steeds duidelijker zichtbaar en voelbaar te worden dat men ambtelijk en bestuurlijk een andere werkwijze voor ogen had, waarbij advisering door de ASD pas in een (veel) later stadium aan de orde kon komen dan de ASD voor een goede advisering wenselijk en werkbaar vindt. In plaats van pro-actieve mee-advisering kwam de ASD steeds meer voor een (eind)product

te staan waar zij zich niet altijd in kon vinden. Met als typerend dieptepunt een zeer moeizaam verlopen participatietraject rond het Regionaal Beleidsplan WMO en het (helaas) negatieve advies dat de ASD daarbij verwoordde.

De ASD kan zich vinden in de manier waarop de gemeente Gulpen-Wittem zich afficheert als een open, adaptieve en lerende organisatie, maar is dat in de praktijk van de beleidsadvisering steeds minder terug gaan zien. Goed beleid is naar het idee van de ASD gebaat bij tijdige en productieve samenwerking waarbij de inbreng vanuit het perspectief van de burger (dat de ASD in haar advisering telkens voor ogen staat) vroegtijdig wordt betrokken en meegenomen in de beleidsontwikkeling (en niet pas laat of achteraf in advisering van een uitontwikkeld document). In naburige gemeenten als Vaals en Eijsden-Margraten ziet de ASD hoe vruchtbaar en zinvol een dergelijke aanpak kan zijn en daarin bijdraagt aan een positieve sfeer van elkaar waarderen en nodig hebben.

Sociale agenda

Sociale agenda Gulpen-Wittem:

In 2022 heeft de gewenste transparantie van de sociale agenda ambtelijk nogal onder druk gestaan. De naifeffecten van de Coronapandemie en de vele personele wisselingen en ziekteperiodes droegen daar niet echt aan bij. Als ASD blijven we van mening dat adequate planning en het vroegtijdig betrekken bij (nieuwe) beleidsplannen van groot belang is voor een tijdige en weldoordachte advisering.

Sociale agenda ASD:

De ASD heeft getracht, voor zover ze zicht heeft op de gemeentelijke sociale agenda van de gemeentelijke samenleving, een eigen 'sociale agenda' samen te stellen en initiatieven te ontplooiën om deze onderwerpen bij het college en de gemeenteraad onder de aandacht te

brengen. In 2022 betrof dat de sociaal maatschappelijke gevolgen van de Coronapandemie, met name rond het vraagstuk van armoede en schuldhelpverlening, de transitie Jeugdhulp Zuid-Limburg 2023, het Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2023-2027 (in ontwikkeling) en het Regionaal Beleidsplan Wmo Maastricht-Heuvelland 2023-2026.

Kennis Sociale Domein

Wat de kennis over het brede sociale domein betreft is expertise binnen de ASD ruim voldoende tot goed aanwezig. Inmiddels beschikt de ASD over een goed overzicht m.b.t. de expertise van de ASD-leden en de aandachtsgebieden waarop ze nader ingezet kunnen worden.

Kennis functie ASD

De leden van de ASD zijn goed op de hoogte wat betreft van de functie van de ASD in het beleidsspectrum van de 4D (WMO, Participatie, Jeugd en Onderwijs). Leden van de ASD zijn deels door expertise, deels door het netwerk waarmee ze zich verbonden weten en deels als ervaringsdeskundige in staat om samen een breed perspectief te hanteren in hun advisering. Daarnaast is men zich bewust van de maatschappelijke bijdrage die men in deze levert, waarbij iedereen zelf goed op het netvlies heeft wat hij of zij nodig heeft om deze rol tot eigen en andermans tevredenheid te vervullen.

Communicatie

In de verbinding met inwoners en qua zichtbaarheid in de samenleving zijn in 2022 goede stappen gezet. De website www.asdgulpenwittem.nl functioneert uitstekend. Inwoners werden verder geïnformeerd over het doen en laten van de ASD via nieuwsbrieven en de lokale media. Ondermeer werd de publiciteit gezocht via

Onze overeenkomsten zijn groter dan onze verschillen

het lokale bulletin Gulp & Geul en een info-rapportage door de medewerkers van De Gullepen

Verder is rechtstreeks contact gelegd met de achterliggend sociaal maatschappelijke netwerken, zoals dorpsraden, kernteams, charitatieve instellingen, verenigingen, parochies, raadsfracties en college. Het succesvol functioneren van de ASD is voor een groot gedeelte afhankelijk van deze verbindingen en daarmee onze zichtbaarheid in de samenleving. De wens om te komen tot de organisatie van een netwerkbijeenkomst met dorpsraden en kernteams, samen met de ASD blijft met stip op onze verlanglijst staan.

Vermeldenswaardig

Als we terugkijken op 2022 zijn er een aantal zaken die vanuit het perspectief van de Adviesraad vermeldenswaardig zijn.

ASD Expertteams: Het afgelopen jaar is nader aandacht besteed aan de inrichting van de verschillende werkgroepen, cq. expertteams. In deze expertteams participeren ASD-leden met specifieke ervaringsdeskundigheid of ervaringskennis. Momenteel zijn er vijf expertteams, t.w. **Wmo** (Beschermd thuis, Wet verplichte GGZ; Eenzaamheid; Cliënt ervaringsonderzoek), **Participatie** (Verordening participatie; Schuldhulpverlening; Participatie= echt meedoen; Armoede; Inburgering; Begeleiding statushouders), **Onderwijs** (Lokale educatieve agenda (LEA); Verbinding onderwijs-jeugd- zorg; Laaggeletterdheid, taalachterstand), **Jeugd** (Verbinding onderwijs- jeugd- zorg; Transformatieplan Jeugd), **Inclusie**.

Professionalisering: Wat betreft professionalisering is gewerkt aan de inhoudelijke aandacht voor de advisering, effectieve vergadertechnieken, het creëren van gezamenlijke verantwoordelijkheid, het werken in teamverband en communicatie in brede zin. Dit kwam vooral tot uiting in de verschillende taaktafels, die zich in wisselende samenstelling op basis van expertise en ervaring onder meer verdiept hebben in navolgende onderwerpen: Sociaal maatschappelijke implicaties Coronapandemie, Armoede en Schuldhulpverlening en Transitie Jeugdhulp Zuid-Limburg. Voornoemde taaktafels

hebben veel energie gestoken in het doorgronden van de soms weerbarstige materie om het college van B & W van deugdelijke integrale adviezen te kunnen voorzien. De Adviesraad denkt, op basis van de feedback van college en raadsfracties, te mogen concluderen daarin wel geslaagd te zijn.

Al werkende blijkt dan dat de Adviesraad een divers samengesteld team is, dat beschikt over veel ervaring, maar vooral over een brede kijk op en grote betrokkenheid bij de belangen van de inwoners van Gulpen-Wittem.

Voornemens 2023

Na een interne inventarisatie zijn onderstaande bevindingen geformuleerd die richtinggevend zijn voor de activiteiten van de Adviesraad voor 2023.

Samenwerking

ASD en gemeente: Wat betreft de samenwerking met de portefeuillehouder en de beleidsmedewerkers van Team Samenleving zullen in 2023 cruciale stappen gezet moeten worden om te komen tot een vruchtbare en positieve samenwerking. Er zal op basis van een nieuw te ontwikkelen gedeelde visie hernieuwde samenwerking moeten worden gezocht. De ASD streeft daarin naar een onafhankelijke, maar nauwere samenwerking met de bij het beleidsterrein betrokken ambtenaren op basis van openheid en wederzijds respect voor elkaars rol en inbreng in het proces. Een proactieve overheid biedt haar inwoners alle ruimte om als kritische vriend te opereren bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid. Een aanpassing van de bestaande Regeling uit 2017 is op enkele technische/procedurele onderdelen in de ogen van de ASD daarbij wenselijk.

ASD en regionale partners: Door de steeds verdergaande, al of niet gedwongen, samenwerking tussen de zestien Zuid-Limburgse gemeenten is het van belang ook de samenwerking van de zestien Zuid-Limburgse Adviesraden Sociaal Domein nader te bezien. Vanuit de lokale overlegstructuur van de Lijn 50-gemeenten en de Samenwerkende Adviesraden Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland is

afstemming gezocht met de sub-regionale samenwerkingsverbanden in Parkstad en Sittard-Geleen. De basis voor een sluitende netwerkstructuur zal de volgende stap in de regionale ASD-ontwikkeling zijn.

Sociale agenda

Wat kennis betreft over de sociale agenda van de gemeente Gulpen-Wittern zelf is met de totstandkoming van het sociaal beleidsoverzicht voor een deel een grote lacune opgevuld. Wat betreft de Maastricht-Heuvelland gemeenten en de regio Zuid-Limburg kunnen we constateren dat de ASD daar nog onvoldoende zicht op heeft. Zodoende is het ook moeilijk om tijdig op dat niveau op de verschillende ontwikkelingen in het Sociaal Domein te anticiperen. Wat de Adviesraad betreft zeker een aandachtspunt met een urgent karakter.

Inzicht in de eigen sociale agenda van de ASD is in 2022 nadrukkelijk verdiept. Op basis van de gemeentelijke sociale agenda, de maatschappelijke ontwikkelingen in de huidige tijd en daaruit voortvloeiend de signalen vanuit de gemeentelijke samenleving (inwoners) zal deze eigen sociale agenda steeds weer geactualiseerd dienen te worden. Daarbij zal de ASD initiatieven moeten ontplooiën om deze onderwerpen bij het college en de gemeenteraad onder de aandacht te brengen.

Kennis Sociale Domein

Wat de kennis over het brede sociale domein betreft is expertise binnen de ASD ruim voldoende tot goed aanwezig. De specifieke expertise van de ASD-leden is middels een inventarisatie in beeld gebracht. Op het gebied van WMO, Participatie, Jeugd en Onderwijs is er binnen de ASD ruim voldoende expertise aanwezig. Neemt niet weg dat door de steeds veranderende wet- en regelgeving in het sociale domein en de sociaal maatschappelijke ontwikkelingen dit onderwerp voortdurend aandacht vraagt.

Communicatie

De verbinding met de burger en de zichtbaarheid in de samenleving is ASD-breed sterk verbeterd. De inrichting van de website, informatie via de lokale bladen (b.v.

Gulp & Geul) en de verspreiding van nieuwsbrieven heeft hier zeker toe bijgedragen. Het instellen van burgersnetwerken, contactdagen met kernteams en wat dies meer zij blijft op de agenda staan.

Vermeld zij dat de ASD geen individuele gevallen behartigt, maar wel individuele signalen uit de samenleving oppikt die een algemeen karakter hebben en daardoor binnen bestaand of nieuw beleid door de ASD getoetst worden. Neemt niet weg dat, zoals de Nationale Ombudsman bij het uitspreken van de Hannie van Leeuwen-lezing betoogde, elk verhaal waarbij het dna van 'het systeem' zichtbaar is, verteld dient te worden.

Juridische status

In het Jaarverslag 2021 gaven we aan dat er een heroriëntatie diende plaats te vinden aangaande de juridische status van de Adviesraad, omdat in de huidige constructie de Adviesraad een eigen organisatie van burgers op persoonlijke titel is, zonder rechtspersoonlijkheid. Een ongewenste situatie met alle beperkingen van dien. Helaas moeten we constateren dat deze heroriëntatie onder invloed van onduidelijke oorzaken nog niet heeft plaatsgevonden. Wij hopen dat in 2023 deze situatie tot tevredenheid van betrokkenen (ASD en gemeente) afgerond kan worden.

Financiën

In 2021 heeft de werkgroep financiën met de portefeuillehouder overeenstemming bereikt wat betreft aanpassing van de financiële huishouding van de Adviesraad om zodoende mogelijkheden te scheppen voor verdergaande professionalisering. In de ASD-vergadering van 9 december 2021 is dit formeel door wethouder Franssen, namens het college bekrachtigd. Inmiddels moeten we constateren dat de nieuwe wethouder Sociaal Domein, nog niet

overgegaan is tot verdere formalisering en feitelijke aanpassing van het beschikbare werkbudget. Als ASD hopen wij dat in 2023 met terugwerkende kracht dit alsnog gerealiseerd wordt. In de bijlage vindt u een overzicht van de financiële stand van zaken wat betreft het kalenderjaar 2022.

Slotwoord

Tegenspraak

Het organiseren van tegenspraak vergroot de kans op juiste beslissingen. Daarom zijn debat en gesprek de levensader van een gezonde samenleving, denken de leden van de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem.

In zijn boekje *Groter denken, kleiner doen* schrijft de oud-politicus Herman Tjeenk Willink dat een democratie behalve door een staatsgreep of de verwording van een gekozen leider tot dictator, nog door een derde oorzaak kan sterven, namelijk door **verwaarlozing**. Vervolgens vraagt hij aandacht voor de kwaliteit van de rechtspraak, de volksvertegenwoordiging, en de **betrokkenheid van burgers** en professionals.

Betrokkenheid van burgers

‘Tegenspraak is van belang om te komen tot een meer weloverwogen beleid en uitvoering om zo de publieke dienstverlening op goede wijze vorm te geven en om ontsporing van beleid en uitvoering te voorkomen’. aldus Frits van der Meer, hoogleraar op de leerstoel Comparative Public Sector en Civil Service Reform. Naar mening van de ASD bieden de leden van de adviesraad, op basis van hun contact met hun achterliggende sociaal maatschappelijk(e) (net)werk(en) en relevante cliëntraden, het ideale gremium van ervaringsdeskundigen en inwoners met beleidsmedewerkers mee van gedachten te wisselen. Niet op het moment dat de ambtelijke zienswijze reeds nadrukkelijk gevormd is, maar in het begin van de idee-ontwikkeling en analyse van probleemstelling die ten grondslag ligt aan eventueel te nemen beleidsvoornemens.

Het voert in dit jaarverslag te ver om de voor en nadelen van ‘tegenspraak’

uitputtend tegen het licht te houden. Toch is het goed om je te realiseren dat **‘tegenspraak’**:

- helpt om zaken scherper te krijgen. Het vormt een goede basis om aan kwaliteitsverbetering te doen en
- bevordert een goede bespreking van de relevante risico's
- voorkomt dat besluitvorming te veel afhankelijk is van de dynamiek tussen mensen
- verbetert de werkverhoudingen en de cultuur (meer open communicatie)
- creëert meer draagvlak
- kan blunders voorkomen
- stimuleert je om continu te blijven leren
- gaat tunnelvisie tegen
- bevordert de betrokkenheid en motivatie van deelnemers en
- helpt elkaar scherp te maken en te houden met betrekking tot de vraag of genomen beslissingen ook gevoelsmatig kloppen, of ze echt sociaal-menselijk zijn, of ze goed voelen voor de betreffende perso(n)en(en).

Voor ons als Adviesraad Sociaal Domein voldoende reden om naar de toekomst toe met alle betrokkenen na te denken over de wijze waarop de lokale overheid omgaat met tegenspraak in relatie tot haar inwoners. En daarbij een antwoord proberen te vinden op de vraag: Hoe verhoudt een dienstbare, proactieve overheid zich tot de werkelijke leefwereld van haar inwoners? En wat doet zij en laat zij na om hun welzijn en welbevinden te bevorderen?

Bijlage financieel overzicht 2022

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Financieel jaaroverzicht over 2022

Banksaldo per 1 januari 2022: € 1.128,23

INKOMSTEN

Bijdrage van gemeente Gulpen-Witterm over 2022 € 4.760,00

Totaal baten 2022 € 5.888,23

UITGAVEN:

Vrijwilligersvergoedingen aan voorzitter en secretaris: € 3.399,25

Betaalde vrijwilligersvergoedingen in 2022 overige leden (incl. reiskosten) : € 510,76

Na te betalen in 2023(restant-voorschotten)* € 394,07

----- +

Totaal vrijwilligersvergoedingen: € 4.304,01

Vergaderkosten:

Bijeenkomst in Schenkerij Belge + afrekening vlaaien 2022 € 486,00

Contributies en lidmaatschappen:

- beëindiging lidmaatschap Koepel € 58,00

Administratie (drukwerk (brochure) € 75,75

Bankkosten en finan.administratie* € 54,70

----- +

Totaal kosten over 2022 : € 4.978.46

Geldmiddelen per 1 jan 2023: € 1.322,27

* Na te betalen in 2023:

- restant vrijwilligersvergoedingen per 31 dec. 2022:

- kosten financiële administratie (€ 18,50)

